

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:32
sssjournal.com

pp.1853-1863
ISSN:2587-1587

2019 / April / NİSAN
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 01/03/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 16/04/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 17.04.2019

2007-2018 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE’NİN SPORDA DÖNEMSEL DEĞİŞİMLERİNİ İNCELEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

ANALYSING TURKEY’S PERIODICAL SPORT CHANGE BETWEEN THE YEARS 2007-2018

Dr. Melih ÖZTOP

Gaziantep Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü, melihoztop@gmail.com, Gaziantep/Türkiye. ORCID: 0000-0002-4960-5567

Uzman, Fevzi KARALAR

Gaziantep Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü, fevzi_karalar.19@hotmail.com, Gaziantep/Türkiye. ORCID: 0000-0003-4682-1130

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.j.1388>

Reference : Öztop, M. & Karalar, F. (2019). “2007-2018 Yılları Arasında Türkiye’nin Sporda Dönemsel Değişimlerini İncelemeye Yönelik Bir Araştırma ”, International Social Sciences Studies Journal, 5(32): 1853-1863.

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de 2007-2018 yılları arasında değişim gösteren lisanslı sporcu sayıları, spor tesisleri, Avrupa ve dünyada yapılan müsabakalarda kazanılan madalya sayıları, hakem sayıları, antrenör sayıları, kişi başına düşen milli gelir ve Türkiye’deki nüfus değişimi istatistiklerinin birbirleriyle ve olimpiyatlarda kazanılan başarılar ile olan ilişkilerini incelemektir. Aynı zamanda Türkiye’de yıllara göre değişen sporcu ve tesis sayısının olimpiyatlarda kazanılan başarılar ile ilişkisinin de incelenmesi amaçlanmaktadır. Türkiye’de spor alanında yapılan 12 yıllık değişimlerin birbirileri ile olan ilişkilerinin verilerle karşılaştırmalı analizi önem taşıyacağı düşünülmektedir. Araştırmanın evrenini Türkiye’deki 2007-2018 yılları arasında değişim gösteren sporcu sayıları, spor tesisleri, Avrupa ve dünya genelinde yapılan müsabakalarda kazanılan madalya sayıları, hakem sayısı, antrenör sayısı ve nüfus sayısındaki değişimler ve 2008, 2012 ve 2016 olimpiyatlarında alınan madalyalar oluşturmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın yöntem kısmında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye Gençlik Spor Bakanlığı’nın (TGSB) yayınlamış oldukları raporlardan yola çıkarak tarama ve istatistiki verilerden yararlanma yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler yıllara göre yorumlanıp, sporda dönemsel değişimler hakkında betimsel çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: TÜİK spor verileri, TGSB, sporda dönemsel değişimler

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate a statistical changes among licensed sports numbers, sports facilities, medal counts gained in competitions in Europe and world, the referee counts, coach numbers, per capita national income, population and relationship with Turkey’s Olympic achievements between the years 2007 and 2018 in Turkey. The present research is also aimed to investigate the relationship Turkey’s olympic achievements with licensed sports and facility numbers regard to vary according to years in Turkey. It was considered to be important examining sport changes of Turkey during the 12 years with comparative data analysis. The research data constitutes licensed sports numbers, sports facilities, medal counts gained in competitions in Europe and world, the referee counts, coach numbers, per capita national income, population change and Olympic medals (2008, 2012, 2016) which indicated advance between 2007 and 2018 in Turkey. In this study, the data was gained from Turkey Statistical Institute (TUIK) and the Turkish Ministry of Youth and Sports (TGSB) reports by using statistical browse method. The data were interpreted according to years and descriptive inferences were made about periodical changes in sports.

Key Words: TSI sports data, TMYS, periodical changes in sport

1. GİRİŞ

Uluslararası konjonktürde küreselleşme ve uygarlık süreçleri açısından bakıldığında Türkiye bölgesel güç olarak görülmektedir (Açıkgöz, 2006). Modern dünyanın post-modernizasyon yapılanmasında demokratik hareketler, bireyselleşme, sivil toplum hareketleri ve ulus-devlet tartışmaları politik değişimler ışığında modernleşmenin sonuçları olarak görülür (Giddens, 1987). Keyman ve İçduygu (2003) modernleşme kavramını tartışırken küreselleşmenin Türkiye'ye farklı boyutlarda etkisinin görüldüğünü belirtir. Özellikle sivil toplum ile demokratikleşme arasındaki bağa vurgu yapılmaktadır. Diğer taraftan Avrupa Birliği'nin Türkiye ile olan inişli çıkışlı diyaloglarında spor önemli bir yere sahiptir (Balcı, 2003). Yeni yüzyılda modernleşmeyle birlikte ekonomik problemlerin ön plana çıkmasıyla Çin ve Amerika gibi ülkelerin rekabet ortamında anlaşmazlıkların ortaya çıktığı görülmüştür. Ekonomik, askeri alanlardaki rekabet diğer alanlardaki rekabet ortamını etkilediği görülür (Aydın, 2009). Bu bağlamda Çin ve Amerika gibi güçlü ülkelerin sporda özellikle olimpiyatlardaki başarıları düşünüldüğünde Türkiye'nin belirli dönemlerdeki istatistik veriler kullanılarak spordaki dönüşümlerin incelenmesi önem arz etmektedir.

Spor endüstrisi kapsamında spora katılımın düşük (Erkan & Uslu, 2019; Ozturk, 2016; Ozturk & Çetintaş, 2015) olmasına rağmen Türkiye'de spor oldukça önemli ve köklü bir tarihe dayanmaktadır. Türklerin savaşçı olma özelliğinden kaynaklı olarak özellikle okçuluk, güreş ve ata binme milli spor olarak değerlendirilmektedir. Bu sporların Türklerin tarih sahnesine çıktığı ilk dönemlerden beri kullandığı ve etkileşime girdiği bütün medeniyetlere bu sporları tanıttığı bilinmektedir (Karahüseyinoğlu, 2008). Hatta Türkiye'nin olimpiyattaki başarılarına bakıldığında en fazla altın madalya sayısının güreş dalından alındığı görülmektedir (www.tgf.gov.tr).

Türkiye'de şuan spor teşkilatı ile ilgilenen kuruluş Gençlik Spor Bakanlığı'dır. İl ve ilçelerde il gençlik spor il müdürlükleri faaliyetlerini yürütmektedirler. Osmanlı döneminde bu işleri tekkeler üstlenmekteydi. Bu tekkeler daha çok güreş, okçuluk sporları ile ilgilenmekteydiler. Tanzimat döneminden sonra bu tekkeler fonksiyonlarını kaybettiler (Fişek, 1985). Bu dönemden sonra ise okçuluk ve güreş eskisi kadar itibar görmeyip, başka spor alanlarına doğru yönelimler yaşandı. Bu doğrultuda ise 1900'lü yıllara doğru ülkede birçok futbol teşkilatlanmaları görülmüştür. Bu futbol teşkilatlarından bazıları şu şekildedir; Black Stockings (1889), Bornova (1894), Beşiktaş (1903), Imogene (1904), Galatasaray (1905) ve Fenerbahçe (1907). Ayrıca futbol organizasyonunu düzenli bir şekilde yürütülmesi için de 1903 yılında İstanbul Futbol Birliği Kurulmuştur. Sonrasında 1913 yılında Cuma Ligi, 1922 Türkiye İdman Cemiyeti, 1936 Türk Spor Kurumu, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, 1986 Gençlik ve Spor Müdürlüğü olarak tarihsel bir yol izlenmiştir (Ekenci ve Serarlan, 1997).

2002 yılından beri uluslararası spor müsabakaları ile ilgili çarpıcı analizlere imza atan ve makaleler yayınlayan (Sports Policy factors Leading to International Sporting Success) SPLISS'e göre ülke sporcularının uluslararası arenalarda almış oldukları madalya sayılarına etki eden maddeleri şu şekilde sıralamıştır:

1. Finansal destek
2. Yönetim yapısı ve organizasyon
3. Spor katılımı
4. Yetenek belirleme ve geliştirme
5. Sportif kariyer destekleme
6. Antrenman tesisleri
7. Antrenör eğitim ve geliştirme
8. Ulusal ve uluslararası rekabet
9. Bilimsel araştırma ve yenilik

Yukarıdaki sıralamaya bakıldığında finansal destek faktörünün spor başarısını oldukça etkilediği vurgulanmaktadır. Buna ek olarak ise 2016 yılında Rio'da yapılan olimpiyatların analizleri yapılmış ve sonuç olarak da spor alanında finansal desteği fazla veren; Kanada, Japonya, Fransa,

Avustralya gibi ülkelerin olimpiyatlarda oldukça iyi başarılar aldığı dikkat çekmiştir (www.spliss.be).

Tablo 1. 2016 Rio Olimpiyatlarında En Çok Madalya Alan İlk 10 Ülke

Ülkeler	2016 Rio Olimpiyatlarında Kazanılan Toplam Madalya Sayıları	Her 10 Milyon Kişiye Düşen Madalya Sayısı
ABD	121	3,7
Çin	70	0,5
Birleşik Krallık	67	10,3
Rusya	55	3,7
Almanya	42	5,1
Fransa	42	6,3
Japonya	41	3,2
Avustralya	29	11,9
İtalya	28	4,6
Kanada	22	6,0

Kaynak; www.spliss.be

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de 2007-2018 yılları arasında değişim gösteren lisanslı sporcu sayıları, spor tesisleri, Avrupa ve dünyada yapılan müsabakalarda kazanılan madalya sayıları, hakem sayıları, antrenör sayıları, kişi başına düşen milli gelir ve Türkiye’deki nüfus değişimi istatistiklerinin birbirleriyle ve olimpiyatlarda kazanılan başarılar ile olan ilişkilerini incelemektir. Aynı zamanda Türkiye’de yıllara göre değişen lisanslı sporcu ve tesis sayısının olimpiyatlarda kazanılan başarılar ile ilişkisinin de incelenmesi amaçlanmaktadır.

3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Yapılan bu çalışmada Türkiye’de spor alanında meydana gelen 12 yıllık değişimin parametrik sonuçlarla değerlendirilmesi önem taşıyacağı öngörülmektedir. Ayrıca yapılan taramalara göre belirtilen tarihler arasında benzer bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Özellikle yeni yüzyılda, büyük spor organizasyonlarına adaylık süreçleri ve sporun Türkiye’deki önemi düşünüldüğünde spor istatistikleriyle Türkiye’de sporda dönemsel değişimlerin incelenmesi literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE SINIRLILIKLARI

Yapılan bu araştırmanın evrenini 2007-2018 yılları spor verileri oluşturmaktadır. Yapılan her çalışmada olduğu gibi bu çalışmada da bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Bu çalışmada ise tüm yıllara ait verilerin değerlendirilmesi zor olduğundan ve noksan olmasından dolayı 2007-2018 yıllarını kapsayan spor verilerini incelemeye yönelik sınırlılıkları içermektedir.

5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Yapılan bu çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Gençlik ve Spor Bakanlığı istatistik verilerinden tarama yöntemi yapılarak elde edilmiştir. Bu tarama 2007- 2018 yılları arasındaki dönemleri kapsamaktadır. 12 yıllık bir dönemi kapsayan bu veriler; sporcu sayıları, spor tesisleri, Avrupa ve dünya genelinde yapılan müsabakalarda kazanılan madalya sayıları, hakem sayıları, antrenör sayıları ve 2008, 2012 ve 2016 olimpiyat madalyaları olarak belirlenmiştir. Belirtilen bu verilerin bazı yıllara ait verilerinin olmamasından dolayı bir sınıflandırılma yapıp analiz edilmiştir. Bu doğrultuda elde edilen veriler 2007-2010-2014-2018 olarak sınıflandırılmış ve analize tabi tutulmuştur. Olimpiyat başarı verilerine ise bu yılları kapsayan 2008 Pekin olimpiyatı, 2012 Londra olimpiyatı ve 2016 Rio olimpiyatı olmak üzere üç olimpiyat dâhil edilmiştir.

6. BULGULAR

Yapılan bu çalışmada elde edilen bulgular, tablolar halinde yıllara göre spor değişimleri ile beraber sınıflandırılarak sunulmaktadır.

Tablo 1. Türkiye’de Yıllara Göre Lisanslı Sporcu Sayıları ile olimpiyat madalya sayıları ilişkisinin İncelenmesi

	Yıl	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Olimpiyat Madalya Sayısı	2008	1 (Güreş)	1 (Tekwando)	3 (Boks, Tekwando ve Güreş)	5
	2012	1 (Tekwando)	1 (Tekwando)	1 (Güreş)	3
	2016	1 (Güreş)	3 (Halter ve Güreş)	4 (Atletizm, Tekwando ve Güreş)	8
		Kadın	Erkek	Toplam	
Lisanslı Sporcu Sayısı	2007	352,06	910,831	1,262,891	
	2010	492,465	1,272,291	1,764,756	
	2014	989,778	2,229,546	3,219,324	
	2018	1,646,102	3,261,853	4,907,955	

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr

Yukarıda Tablo 1’deki verilere bakıldığında 2007 yılındaki toplam lisanslı sporcu sayısı 1,262,891 olduğu görülmektedir. Bu sporcuların yaklaşık %80’i erkek sporcu %20’si de kadın sporculardan oluştuğu bulgulanmıştır. 2010 yılındaki verilere bakıldığında toplam lisanslı sporcu sayısı 1,764,756 olduğu görülmektedir. Bu sporcuların yaklaşık %75’i erkek sporculardan %25’i ise kadın sporculardan oluştuğu bulgulanmıştır. 2014 yılına ait veriler incelendiğinde toplam lisanslı sporcu sayısının 3,219,324 olduğu görülmektedir. Bu sporcuların ise %65’e yakın kısmı erkek sporculardan %35’e yakın kısmı da kadın sporculardan oluştuğu görülmektedir. Son olarak ise 2018 yılına ait veriler incelenmiş ve bu yıldaki toplam lisanslı sporcu sayısının 4,907,955 olduğu tespit edilmiştir. Bu sporcuların da yine 4’te 3’ünü erkek sporcular oluştururken, 4’te 1’ini ise kadın sporcuların oluşturduğu bulgulanmıştır.

Yine Tablo 1’deki veriler incelendiğinde yıllara göre olimpiyat madalyaları sıralanmaktadır. 2008 yılına ait Pekin olimpiyatları incelendiğinde toplamda 5 madalya kazanılmıştır. Bu madalyaların 1’i altın, 1’i gümüş ve 3’ü de bronz madalyadır. Ayrıca bu olimpiyatlarda 3 madalya daha kazanılmış ancak doping iddiası nedeniyle iptal edilmiştir. 2012 yılında Londra’da düzenlenen olimpiyatlarda ise toplam 3 madalya elde edilmiştir. Bu madalyaların 1’i altın, 1’i gümüş ve 1’i de bronz madalyalardır. Ayrıca bu olimpiyatlarda da doping gerekçesiyle 2 madalya iptal edilmiştir. Yani toplamda 5 madalya kazanılmış, 3’ü geçerli sayılmıştır. 2018 yılı Rio’daki olimpiyatlar incelendiğinde ise, toplam 8 madalya kazanılmıştır. Bu madalyaların 1’i altın, 3’ü gümüş ve 4’ü de bronz madalyalardır.

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde yıllara göre lisanslı sporcu sayısı 2007’den 2018’e kadar sürekli olarak artış göstermiştir. Ancak bu artışa karşılık, artması beklenen olimpiyatlarda kazanılan madalya sayısı sürekli artış göstermemektedir. 2008 yılında 5 olan madalya sayısı 2012 yılında düşüş göstererek 3 madalya elde edilmiştir. 2018 yılındaki olimpiyatta ise 2012 yılına nazaran neredeyse 3 katı madalya sayısı elde edildiği bulgulanmıştır. Bu bağlamda sürekli artan lisanslı sporcu sayısı ile olimpiyatlarda kazanılan madalya sayısı arasında ne tam olarak doğru orantı ne de tam olarak ters orantı olduğu elde edilmiştir. Dolayısıyla bu iki veri arasında pozitif yönlü bir artışa rastlanamamıştır.

Tablo 2. Türkiye’de Yıllara Göre Avrupa ve Dünya Genelindeki Müsabakalarda Alınan Madalya Sayıları İle Lisanslı Sporcu Sayısı İlişkisinin İncelenmesi

		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalyalar	2007	646	585	690	1921
	2010	772	796	1039	2607
	2014	1175	1191	1386	3752
	2018	1883	1888,5	2242	6013
		Kadın	Erkek	Toplam	
Lisanslı Sporcu Sayısı	2007	352,06	910,831	1,262,891	
	2010	492,465	1,272,291	1,764,756	
	2014	989,778	2,229,546	3,219,324	
	2018	1,646,102	3,261,853	4,907,955	

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr

Avrupa ve dünya genelinde yapılan müsabakalardan alınan madalya sayıları ile lisanslı kadın-erkek sporcu sayısı ilişkisi Tablo 2’de gösterilmiştir. 2007-2010-2014 ve 2018 yıllarına ait olan veriler sınıflandırılarak analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda Avrupa ve dünya genelindeki müsabakalarda 2007 yılından 2018 yılına dek devamlı bir yükselişin olduğu bulgulanmıştır. Yıllar arası en yüksek artış miktarının ise 2014’ten 2018 yılı arasında olan artış miktarı dikkat çekmiştir. Bu artış neredeyse %50’ye yakın bir artışı kapsamaktadır. En yüksek artış gösteren madalya türü ise yine 2014 yılından 2018 yılına doğru bronz madalya olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda Tablo 2’de lisanslı sporcu sayısı ile Avrupa ve dünya genelinde yapılan müsabakalardan alınan madalya sayıları doğru orantılı bir ilişki içinde artış göstermiştir. Her iki veri grubunun da yıllara göre devamlı olarak artış gösterdiği bulgulanmıştır. Aynı zamanda yine 2014’ten 2018 yılına doğru lisanslı sporcu sayısında ciddi artış meydana geldiği bulgular arasındadır.

Tablo 3. Türkiye’de Yıllara Göre Spor Tesisi Sayılarının Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalya Sayıları ve Olimpiyatlarda Alınan Madalya Sayıları İle İlişkisinin İncelenmesi

		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalyalar	2007	646	585	690	1921
	2010	772	796	1039	2607
	2014	1175	1191	1386	3752
	2018	1883	1888,5	2242	6013
		Tüm İller			
Türkiye’deki Tesis Sayısı	2007	8,593			
	2010	10,498			
	2014	13,211			
	2018	15,828			
		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Olimpiyat Madalya Sayısı	2008	1 (Güreş)	1 (Tekwando)	3 (Boks, Tekwando ve Güreş)	5
	2012	1 (Tekwando)	1 (Tekwando)	1 (Güreş)	3
	2016	1 (Güreş)	3 (Halter ve Güreş)	4 (Atletizm, Tekwando ve Güreş)	8

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr

Yukarıda Tablo 3’te olimpiyatta kazanılan madalya sayıları, Türkiye’deki spor tesisi sayıları ve Avrupa ve dünya genelinde kazanılan madalya sayılarına ilişkin istatistiki verilere yer verilmiştir. Türkiye’deki spor tesis sayısına bakıldığında 2007 yılından 2018 yılına dek sürekli bir artışın olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra en yüksek oranda artışın 2010 yılından 2014 yılına geçiş döneminde olduğu dikkat çekmektedir. 2007-2010 yılı artışı, 2014-2018 yılı artışı neredeyse aynı oranda arttığı (2 bin) bulgulanmıştır. 2010-2014 dönemi artışı ise yaklaşık 3 bin civarında olmuştur. Bu artışın Tablo 3’e göre Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları ile pozitif bir ilişkisinin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla her iki veri grubu da yıllara göre sürekli bir artış göstermektedir. Diğer yandan olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ise negatif bir ilişkinin olduğu söz konusudur. Yani yıllara göre tesis sayısındaki değişimin sürekli olarak arttığı görülürken, olimpiyatlarda alınan madalya sayılarında bir dalgalanmanın olduğu görülmektedir. Bu açıdan Türkiye’de yapılan spor tesisi sayılarının Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları arasında pozitif bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılırken, olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ile de negatif bir ilişki olduğu bulgusuna rastlanmaktadır.

Tablo 4. Türkiye’de Yıllara Göre Antrenör Sayılarının Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalya Sayıları ve Olimpiyatlarda Alınan Madalya Sayıları İle İlişkisinin İncelenmesi

		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalyalar	2007	646	585	690	1921
	2010	772	796	1039	2607
	2014	1175	1191	1386	3752
	2018	1883	1888,5	2242	6013
		Tüm Branşlar			
Türkiye’deki Antrenör Sayısı	2007	75,984			
	2010	110,705			
	2014	192,088			
	2018	266,379			
		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Olimpiyat Madalya Sayısı	2008	1 (Güreş)	1 (Tekwando)	3 (Boks, Tekwando ve Güreş)	5
	2012	1 (Tekwando)	1 (Tekwando)	1 (Güreş)	3
	2016	1 (Güreş)	3 (Halter ve Güreş)	4 (Atletizm, Tekwando ve Güreş)	8

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr

Yukarıda Tablo 4’te olimpiyatta kazanılan madalya sayıları, Türkiye’deki antrenör sayıları ve Avrupa ve dünya genelinde kazanılan madalya sayılarına ilişkin istatistiki verilere yer verilmiştir. Türkiye’deki antrenör sayısına bakıldığında 2007 yılından 2018 yılına dek sürekli bir artış olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra en yüksek oranda artışın 2010 yılından 2014 yılına geçiş döneminde olduğu dikkat çekmektedir. Bu artışın Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları ile pozitif bir ilişkisinin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla her iki veri grubu da yıllara göre sürekli bir artış göstermektedir. Diğer yandan olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ise negatif bir ilişkinin olduğu söz konusudur. Yani yıllara göre antrenör sayısındaki değişimin sürekli olarak arttığı görülürken, olimpiyatlarda alınan madalya sayılarında bir dalgalanmanın olduğu görülmektedir. Bu açıdan Türkiye’deki antrenör sayılarının Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları arasında pozitif bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılırken, olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ile de negatif bir ilişki olduğu bulgusuna rastlanmaktadır.

Tablo 5. Türkiye’de Yıllara Göre Hakem Sayılarının Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalya Sayıları ve Olimpiyatlarda Alınan Madalya Sayıları İle İlişkisinin İncelenmesi

		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalyalar	2007	646	585	690	1921
	2010	772	796	1039	2607
	2014	1175	1191	1386	3752
	2018	1883	1888,5	2242	6013
		Tüm Branşlar			
Türkiye’deki Hakem Sayısı	2007	49,597			
	2010	43,485			
	2014	70,276			
	2018	84,028			
		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Olimpiyat Madalya Sayısı	2008	1 (Güreş)	1 (Tekwando)	3 (Boks, Tekwando ve Güreş)	5
	2012	1 (Tekwando)	1 (Tekwando)	1 (Güreş)	3
	2016	1 (Güreş)	3 (Halter ve Güreş)	4 (Atletizm, Tekwando ve Güreş)	8

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr

Yukarıda Tablo 5’te olimpiyatta kazanılan madalya sayıları, Türkiye’deki hakem sayıları ve Avrupa ve dünya genelinde kazanılan madalya sayılarına ilişkin istatistiki verilere yer verilmiştir. Türkiye’deki hakem sayısına bakıldığında 2007 yılından 2010 yılına doğru bir azalış olduğu görülmektedir. Fakat bu azalıştan sonra 2018 yılına dek sürekli bir artışın olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra en yüksek oranda artışın 2010 yılından 2014 yılına geçiş döneminde olduğu dikkat çekmektedir. Dolayısıyla Türkiye’deki hakem sayısının yıllara göre dalgalı bir seyirde olduğu ve bundan dolayı da Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısı ile birebir pozitif bir ilişkisi olduğu söylenememektedir. Ancak olimpiyatta alınan madalya sayısı ile birebir örtüştüğü bulgusuna varılmaktadır. Dolayısıyla da hem hakem sayısında hem de olimpiyatlarda alınan madalya sayısında bir dalgalanmanın olduğu bulgusuna varılmıştır.

Tablo 6. Türkiye’de Yıllara Göre Nüfus Sayısındaki Değişim, Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalya Sayıları ve Olimpiyatlarda Alınan Madalya Sayıları İle İlişkisinin İncelenmesi

		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalyalar	2007	646	585	690	1921
	2010	772	796	1039	2607
	2014	1175	1191	1386	3752
	2018	1883	1888,5	2242	6013
		Tüm Branşlar			
Türkiye’nin Nüfus Değişimi	2007	69,496,513			
	2010	72,137,546			
	2014	77,695,904			
	2018	82,003,882			
		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Olimpiyat Madalya Sayısı	2008	1 (Güreş)	1 (Tekwando)	3 (Boks, Tekwando ve Güreş)	5
	2012	1 (Tekwando)	1 (Tekwando)	1 (Güreş)	3
	2016	1 (Güreş)	3 (Halter ve Güreş)	4 (Atletizm, Tekwando ve Güreş)	8

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr; www.nvi.gov.tr

Yukarıda Tablo 6’da olimpiyatta kazanılan madalya sayıları, Türkiye’deki nüfus sayısındaki değişimi ve Avrupa ve dünya genelinde kazanılan madalya sayılarına ilişkin istatistiki verilere yer verilmiştir. Türkiye’deki nüfus sayısındaki değişime bakıldığında 2007 yılından 2018 yılına dek sürekli bir artışın olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra en yüksek oranda artışın 2010 yılından 2014 yılına geçiş döneminde olduğu dikkat çekmektedir. Bu artışın Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları ile pozitif bir ilişkisinin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla her iki veri grubu da yıllara göre sürekli bir artış göstermektedir. Diğer yandan olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ise negatif bir ilişkinin olduğu söz konusudur. Yani yıllara göre nüfus sayısındaki değişimin sürekli olarak arttığı görülürken, olimpiyatlarda alınan madalya sayılarında bir dalgalanmanın olduğu görülmektedir. Bu açıdan Türkiye’deki nüfus sayısındaki değişim ile Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları arasında pozitif bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşırlarken, olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ile de negatif bir ilişki olduğu bulgusuna rastlanmaktadır.

Tablo 7. Türkiye’de En Fazla Antrenörü Olan Spor Dalı İle Olimpiyatlarda En Fazla Madalya Kazanılan Spor Branşı İlişkisi

2018 Yılı Türkiye’de En Fazla Antrenörü Olan İlk 5 Spor Branşı	Federasyon	Antrenör Sayısı	Olimpiyatlarda Altın Madalya Kazanılan Branşlar	Branş	Madalya Sayısı
	Vücut Geliştirme Federasyonu	1.413		Güreş	29
	Plates Eğitimliği	1.137		Halter	8
	His ve Wellness	1.080		Judo	1
	Basketbol	1.038		Tekwando	1
	Satranç	922		Toplam	39

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr; www.tgf.gov.tr

Yukarıda Tablo 7’de Türkiye’de en fazla antrenörü olan ilk 5 spor branşı ile olimpiyatlarda altın madalya kazanılan spor branşları arasındaki ilişki istatistiksel olarak incelenmiştir. Elde edilen verilere göre Türkiye’de en fazla vücut geliştirme alanında antrenör olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra ikinci olarak; plates eğitmenliği, üçüncü olarak; his ve wellness, dördüncü olarak; basketbol ve beşinci olarak ise satranç dalına ait antrenör olduğu görülmektedir. Yine Tablo 7’deki diğer bir bulgu olan olimpiyatlarda altın madalya kazanılan branşlar verisine bakıldığında en fazla başarının güreş branşında olduğu görülmektedir. Bu sırayı halter, judo ve tekvando branşları olmak üzere toplamda Türkiye Cumhuriyeti’nin 39 altın madalyası olduğu ve bu madalyalarında 4 branştan alındığı bulgulanmıştır.

Yukarıda bahsi geçen Tablo 7’deki bilgiler doğrultusunda Türkiye’nin 1936-2018 yılına dek olimpiyatlarda en fazla altın madalya kazandığı spor branşının güreş olmasına rağmen 2018 yılında en fazla antrenörü olan ilk 5 spor branşı içerisinde güreş sporunun yer almamış olması dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra en fazla antrenörü olan vücut geliştirme branşının güreş, halter, judo ve tekvando alanlarına katkı sağladığı düşünülse de direk bağlantılı olduğuna dair bir yorumda bulunmak mümkün değildir. Çünkü Türkiye’de güreş, halter, judo ve tekvando branşlarının kendilerine ait hali hazırda bir federasyonun olduğu bilinmektedir.

Tablo 8. Türkiye’de Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Milli Gelir İle Olimpiyatlarda Kazanılan Madalya Sayısı ve Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalya Sayısı İlişkisi

		Türk Lirası			
Türkiye’de Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Milli Gelir	2007	12.550			
	2010	15.860			
	2014	26.489			
	2017*	38.680			
		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Olimpiyat Madalya Sayısı	2008	1 (Güreş)	1 (Tekvando)	3 (Boks, Tekvando ve Güreş)	5
	2012	1 (Tekvando)	1 (Tekvando)	1 (Güreş)	3
	2016	1 (Güreş)	3 (Halter ve Güreş)	4 (Atletizm, Tekvando ve Güreş)	8
		Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Avrupa ve Dünya Genelinde Alınan Madalyalar	2007	646	585	690	1921
	2010	772	796	1039	2607
	2014	1175	1191	1386	3752
	2018	1883	1888,5	2242	6013

Kaynak; www.tuik.gov.tr; www.sgm.gov.tr

Yukarıda Tablo 8’de Türkiye’de 2007-2010-2014 ve 2017 yıllarına göre kişi başına düşen milli gelir, olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ve Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayılarına ait bulgular yer almaktadır. İlgili tabloda olimpiyatlarda ve Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları ile Türkiye’nin yıllara göre kişi başına düşen milli gelir arasında bir ilişkinin olup olmadığı incelenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde Türkiye’de kişi başına düşen milli gelirin yıllara göre sürekli artış gösterdiği bulgulanmıştır. Bu bilgi Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayıları verileri ile pozitif yönde bir ilişkinin olduğunu gösterirken, olimpiyatlarda alınan madalya sayıları ile negatif yönde bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu bilgilere ek olarak Türkiye’nin Avrupa ve dünya genelinde almış olduğu madalya sayılarına bakılacak olunursa en fazla madalya farkının 2014-2018 yılları arasında aldığı dikkat çekerken, kişi başına düşen milli gelir oranının da aynı yıllar arasında en yüksek artışın olduğu dikkat çekmektedir. Bu bulgular ışığında da milli gelir ile Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayılarının pozitif bir ilişkisinin olduğu söylenebilir.

7. SONUÇ VE TARTIŞMA

Yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular sonucunda sürekli artış gösteren lisans sporcu sayısının olimpiyatlardaki madalya sayısı ile sayısal anlamda bir ilişkisinin olmadığını ortaya çıkarmıştır. Bu sonucu etkileyen diğer etmenler değerlendirilmeden yalnızca istatistiki veriler göz

önünde bulundurulmuş ilişkisi incelenmiş ve bu sonuca ulaşılmıştır. Diğer yandan Avrupa ve dünya genelinde yapılan müsabakalardan alınan madalya sayıları ile lisanslı sporcu sayısının pozitif bir ilişki içinde olduğu ve iki veri grubunun da sürekli olarak artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiye ek olarak ise hem lisanslı sporcu sayısı hem de Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısının 2014'ten 2018 yılına geçiş döneminde ciddi bir artış miktarının olduğu dikkate değer olarak görülmüştür.

Türkiye'deki spor tesis sayıları ile olimpiyatlarda alınan madalya sayısı ve Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayılarının sayısal istatistikî verileri ilişkisine bakıldığında; spor tesis sayılarının Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısı ile doğru orantılı ve pozitif bir ilişki içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiye ek olarak ise yine 2014 yılından 2018 yılına geçiş döneminde en fazla tesisleşmenin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu sonuç spor tesisi ile Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısı ilişkisi SPLISS'in (www.spliss.be) 2017'de yayınlamış olduğu rapor ile uyumaktadır.

Türkiye'deki yıllara göre sürekli artış gösteren antrenör sayısı ile olimpiyatlarda alınan madalya sayısı ve Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayılarının sayısal istatistikî verileri ilişkisine bakıldığında antrenör sayısı ile Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısının pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiye ek olarak ise yine 2014 yılından 2018 yılına geçiş döneminde en fazla antrenör artışının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'deki yıllara göre sürekli artış gösteren hakem sayısı ile olimpiyatlarda alınan madalya sayısı ve Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayılarının sayısal istatistikî verileri ilişkisine bakıldığında; hakem sayısı ile Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısının negatif yönlü bir ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiye ek olarak ise yine 2014 yılından 2018 yılına geçiş döneminde en fazla hakem artışının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'deki yıllara göre sürekli artış gösteren nüfus sayısı ile olimpiyatlarda alınan madalya sayısı ve Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayılarının sayısal istatistikî verileri ilişkisine bakıldığında; nüfus sayısı ile Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısının pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiye ek olarak ise yine 2014 yılından 2018 yılına geçiş döneminde en fazla nüfus artışının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'de 2018 yılında en fazla antrenörü olan ilk 5 spor dalı ile Türkiye'nin olimpiyat tarihinde almış olduğu altın madalyaların en fazla hangi spor dalından olduğu ilişkisine bakıldığında; en fazla antrenör sayısına sahip olan vücut geliştirme dalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ile de olimpiyatlarda alınan altın madalya ile en fazla antrenörü bulunan spor dalı arasında sayısal olarak negatif yönde bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiye ek olarak ise güreş sporunun olimpiyatlarda en fazla altın madalya kazanılan spor dalı olmasına rağmen en fazla antrenöre sahip ilk 5 spor dalı arasında dahi bulunmaması dikkat çekmektedir.

Türkiye'de yıllara göre sürekli artış gösteren milli gelir ile olimpiyatlarda alınan madalya sayısı ve Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayılarının sayısal istatistikî verileri ilişkisine bakıldığında; milli gelir ile Avrupa ve dünya genelinde alınan madalya sayısının pozitif yönlü bir ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu bilgiye ek olarak kişi başına düşen milli gelirin en fazla artış gösterdiği dönem olarak 2014-2017 yılı dönemindeki artış dikkat çekmektedir.

8. ÖNERİLER

Benzer bir çalışma yapacak olan araştırmacılara Türkiye ve diğer ülkeler arasındaki istatistik parametrelerin karşılaştırılma yapılması önerilebilir. Türkiye'nin özellikle 2014-2018 yılları arasındaki neredeyse bütün spor verilerindeki artışın nelerden kaynaklandığının araştırılması anlamlı olabilir. Türkiye'de olimpiyatlarda en çok kazanılan altın madalya sayısının güreş dalında olmasına rağmen antrenör sayısının bu kadar düşük olmasının nedenleri araştırılabilir. Yerel ve merkezi yönetimlerin ata sporu olan ve en çok başarı elde edilen güreş sporuna daha fazla önem vermeleri gerektiği önerilebilir. Türkiye'de nüfus artışının yüksek olması ve bu nüfus artışının pozitif değerlendirilmesi açısından Gençlik Spor Bakanlığı'nın her gencin bir spor federasyonuna bağlı olması ve bir spor faaliyetine katılması konusunda adımlar atılabilir. Türkiye'nin genç nüfusu düşünüldüğünde yeni spor tesislerinin değerlendirilmesi açısından yaz spor okullarının faydaları (Inan & Daglıoğlu, 2013; Korkmaz, 2007) göz önünde bulundurularak sürdürülebilir projelerle gençlerin spor yapma alışkanlıkları arttırılabilir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilkökul ve ortaokullarda zorunlu antrenör bulundurması ve bu doğrultuda da genç yaşta sporcu yetiştirilmesi sağlanabilir. Son olarak yeni yapılan spor tesislerinin uzun vadede sürdürülebilir kalkınma programları ile olimpik sporcu yetiştirme hedefleri arasındaki ilişkinin araştırılması anlamlı olabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, Ö. (2006). Turkey in the Global Integration Process. *Journal of Economic and Social Research*, 8(1), 19-37.
- Aydin, S. (2009). Küreselleşme sürecinde Türkiye'nin ekonomik güvenliği. *Journal of Academic Studies*, 11(42).
- Balcı, V. (2003). Avrupa Birliği ve Spor. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(2), 53-66.
- Ekenci, G., & Serarslan, M. Z. (1997). Gelişim Aşamaları Bakımından Türk Spor Teşkilatı ve Değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 72-81.
- Erkan, M., & Uslu, N. Ç. (2019). Spor Endüstrisi Kapsamında Spora Katılım Profiline Belirlenmesi (Türkiye Örneği). *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences*, 1(2), 40-53.
- Fişek, K. (1985). Türk Spor Tarihi. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Giddens, A. (1987) *The Consequences of Modernity* (Stanford, Stanford University Press).
- GSGM, Gençlik Spor Genel Müdürlüğü, sgm.gsb.gov.tr (2018). *Türkiye'deki Spor Tesis Sayıları*. Ankara.
- Inan, B., & Daglıoğlu, O. (2013). Examination of children's body composition and biomotoric features which attended summer football schools. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 15(2), 80-87.
- Karahüseyinoğlu, M. F. (2008). Geleneksel Türk Spor Kamuoyunun Profiline Belirlenmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 3(2), 66-74.
- Keyman, E. F., & İçduygu, A. (2003). Globalization, civil society and citizenship in Turkey: Actors, boundaries and discourses. *Citizenship Studies*, 7(2), 219-234.
- Korkmaz, N. H. (2007). Yaz spor okulları ile çocukların benlik saygısı arasındaki ilişki. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 49-65.
- NVİ, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, www.nvi.gov.tr (2017). *Türkiye Nüfus İstatistikleri*. Ankara.

- Ozturk, H.(2016). Licensed merchandise buying behavior of sports fans (Gaziantep Sport Store sample), *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 8(1),50-56.
- Ozturk, H. Çetintaş , M.(2015). The Determination and Investigation of Evaluation Habits of The People Playing Football in Astro Pitches on Their Leisure Time. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3(4),359-370.
- SGM, Spor Genel Müdürlüğü, sgm.gsb.gov.tr (2018). *Uluslararası Müsabakalarda Alınan Madalya Sayıları*. Ankara.
- SPLISS, www.spliss.be (2017). *2016 Rio Olimpiyatlarının İncelenmesi*. Brussels.
- TGF, Türkiye Güreş Federasyonu, www.tgf.gov.tr (2016). *Güreş'te Alınan Altın Madalya Sayıları*.
- TGF, Türkiye Güreş Federasyonu, www.tgf.gov.tr (2018). *Olimpiyatlarda Alınan Altın Madalya Sayıları*. Ankara.
- TUİK, Türkiye İstatistik Kurumu, www.tuik.gov.tr (2017). *Türkiye'deki Kişi Başına Düşen Milli Gelir Hesaplamaları*. Ankara.
- TUİK, Türkiye İstatistik Kurumu, www.tuik.gov.tr (2018). *Türkiye'deki Hakem ve Antrenör Sayıları*. Ankara.
- TUİK, Türkiye İstatistik Kurumu, www.tuik.gov.tr (2018). *Türkiye'deki Sporcu İstatistikleri*. Ankara.